

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie XI./2016
Senát III

Nález:

spisová značka	III. ÚS 51/2016
populárny názov	Prípustnosť mimoriadneho dovolania
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	07.07.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1
analytická právna veta	Aj keď je prípustnosť mimoriadneho dovolania akceptovateľná len za podmienky vyčerpania všetkých právnych prostriedkov, je v súlade s jeho účelom, aby predpokladom prípustnosti mimoriadneho dovolania boli len také právne prostriedky, ktoré sú zákonom dovolené, účastník ich má k dispozícii a predstavujú z materiálneho hľadiska efektívny prostriedok nápravy.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ sa sťažnosťou podanou ústavnému súdu domáhal vyslovenia porušenia základných práv zaručených v čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv zaručených v čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 M Cdo 15/2014 a jeho uznesením z 10. septembra 2015. K porušeniu označených práv malo dôjsť predovšetkým „procesnou akceptáciou“ mimoriadneho dovolania podaného generálnym prokurátorom, čo malo za následok porušenie „princípu rovnosti zbraní, právnej istoty a nestranného súdu“. Rovnako sťažovateľ namietal odňatie mu možnosti konať pred súdom, arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia, jeho nedostatočnú odôvodnenosť a svojvoľnosť. Sťažovateľ predovšetkým namietal, že mimoriadne dovolanie podané generálnym prokurátorom proti rozsudku okresného súdu č. k. 7 C 178/2005-688 z 11. februára 2010 a rozsudku krajského súdu č. k. 12 Co 113/2010-720 z 20. mája 2010 bolo najvyšším súdom akceptované v rozpore s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), zjednocujúcim stanoviskom ústavného súdu č. k. PLz. ÚS 3/2015-22 z 18. marca 2015, ale aj spoločným stanoviskom občianskoprávneho kolégia a obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 20. októbra 2015 publikovaným pod č. R 94/2015 Zbierky stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Z judikatúry ESLP a označených stanovísk ústavného súdu a najvyššieho súdu vyplýva, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora je potrebné odmietnuť, pokiaľ sám účastník v občianskom súdom konaní nevyužil možnosť podania všetkých riadnych aj mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré boli potenciálne spôsobilé privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie. Zároveň sa mimoriadnym dovolaním musí sledovať odstránenie podstatných „väd“ konania.

	<p>Sťažovateľ tvrdil, že žalovaná dovolanie proti druhostupňovému rozhodnutiu z 20. mája 2010 nepodala, čím nevyužila možnosť podania mimoriadneho opravného prostriedku, ktorý by bol potenciálne spôsobilý privodiť pre ňu priaznivejšie rozhodnutie, preto najvyšší súd mal mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora odmietnuť ako neprípustné.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>V judikatúre ústavného súdu sa stabilizoval právny názor, podľa ktorého mimoriadne dovolanie predstavuje výnimku z pravidla stability súdneho rozhodnutia vyjadreného jeho právoplatnosťou. Podstatou tejto výnimky je účel mimoriadneho opravného prostriedku, ktorým je jeho výnimočné použitie s cieľom presadiť vecnú správnosť a spravodlivosť súdneho rozhodnutia v odôvodnených prípadoch. Uvedený účel môže mimoriadne dovolanie splniť iba v prípade, ak sú splnené kritériá akceptovateľnosti jeho právnej úpravy; jedným z týchto kritérií je povinnosť vyčerpať iné dostupné právne prostriedky nápravy pochybení vytýkaných v mimoriadnom dovolaní. Rešpektovanie týchto kritérií je nevyhnutné z hľadiska princípov právneho štátu (čl. 1 ústavy), ako aj z hľadiska práva na súdnu ochranu (čl. 46 ústavy) a práva na spravodlivé súdne konanie v súlade s hodnotami zaručenými čl. 6 ods. 1 dohovoru).</p> <p>Z rozhodnutí ESĽP z ostatného obdobia vyplýva záver, že ESĽP nevyklučuje prípustnosť zrušovania právoplatných rozhodnutí súdov na základe mimoriadnych opravných prostriedkov, t. j. in abstracto nepovažuje inštitút mimoriadneho dovolania za neprípustný, ale naopak, vo viacerých svojich rozhodnutiach pripúšťa potrebu prielomu do res iudicata s ohľadom na konkrétne okolnosti zrušovaného právoplatného rozhodnutia. ESĽP nepovažuje inštitút mimoriadneho dovolania paušálne za nezlučiteľný s čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže zásah do princípu právnej istoty pripúšťa vtedy, ak je to v záujme napravenia podstatných väd napadnutého konania, resp. rozhodnutia, či justičných omylov.</p> <p>Ústavný súd pripomenul predpoklady, za splnenia ktorých je mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora prípustné. Sú nimi okolnosti, že mimoriadne dovolanie je generálnym prokurátorom podané za účelom napravenia podstatných väd konania a že boli vyčerpané všetky (riadne aj mimoriadne) opravné prostriedky, ktoré mal účastník k dispozícii a ktoré mohol účinne využiť a tieto boli spôsobilé privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie.</p> <p>Aj keď je prípustnosť mimoriadneho dovolania akceptovateľná len za podmienky vyčerpania všetkých právnych prostriedkov, je v súlade s jeho účelom, aby predpokladom prípustnosti mimoriadneho dovolania boli len také právne prostriedky, ktoré sú zákonom dovolené, účastník ich má k dispozícii a predstavujú z materiálneho hľadiska efektívny prostriedok nápravy.</p> <p>Preto bolo namieste skúmať, či by prípadné dovolanie podané žalovanou, ktoré nevyužila a podľa sťažovateľa tak mala urobiť, predstavovalo efektívny a účinný prostriedok nápravy. Z obsahu mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora vyplýva, že ho podal podľa § 243e ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku z dôvodu, „že rozhodnutia súdov vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci“, pre ktorý samotná žalovaná nebola oprávnená dovolanie podať (nešlo ani o rozhodnutia podľa § 238 ods. 1, 2 a 3 a § 239 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku). Úvahu, že by tak mala urobiť z dôvodu podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, t. j. účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, diskvalifikuje judikatúra ústavného súdu predstavujúca teraz už väčšinový názor senátov, podľa ktorej je ústavne udržateľný právny záver (prezentovaný v rozhodnutiach najvyššieho súdu, podľa ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku.</p> <p>V posudzovanej veci sa teda podľa názoru ústavného súdu nedala účinná ochrana práv žalovanej dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, keďže dovolanie účastníka konania nebolo prípustné, a teda nepredstavovalo opravný prostriedok, ktorý by bol žalovanej k dispozícii a ktorý mohla účinne využiť na ochranu svojich práv a oprávnených záujmov. Podmienka prípustnosti mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora spočívajúca vo vyčerpaní účinných prostriedkov nápravy spôsobilých privodiť pre žalovanú priaznivejšie rozhodnutie preto v danom prípade nepredstavovala relevantnú prekážku jeho</p>

akceptovania najvyšším súdom.

Rovnako ďalšiu podmienku prípustnosti mimoriadneho dovolania, a to, že má ísť o nápravu podstatných chýb konania, bolo v aktuálnej veci možné považovať za splnenú. To, že rozsudky napadnuté mimoriadnym dovolaním trpeli závažnými nedostatkami, indikoval už ústavný súd vo svojom náleze sp. zn. II. ÚS 163/2013 z 13. novembra 2013, ktorým bolo zrušené rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5 M Cdo 1/2011 z 29. októbra 2012 o mimoriadnom dovolaní, pričom ústavný súd nemal v súvislosti so sťažnosťou sťažovateľa dôvod spochybňovať svoje predchádzajúce rozhodnutie.

Uvedené viedlo ústavný súd k odmietnutiu sťažovateľovho konštatovania, že napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5 M Cdo 15/2014 z 10. septembra 2015 je v rozpore s judikatúrou ESLP, prípadne v rozpore so závermi vyplývajúcimi z už spomínaných stanovísk ústavného súdu a kolégií najvyššieho súdu.

Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd jasne a zreteľne uviedol dôvody, pre ktoré zrušil mimoriadnym dovolaním napadnuté rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu v ich relevantných častiach. Viedli ho k tomu závery vyslovené v náleze ústavného súdu č. k. II. ÚS 163/2013-50 z 13. novembra 2013, ktorým bolo predchádzajúce rozhodnutie najvyššieho súdu (rozsudok sp. zn. 5 M Cdo 1/2011 z 29. októbra 2012) o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora v časti zrušené. Najvyšší súd s poukazom na príslušné zákonné ustanovenie zdôraznil, že je viazaný právnym názorom ústavného súdu, ktorého výhrady vo vzťahu k rozhodnutiu najvyššieho súdu sa obsahovo po vecnej stránke (skutkovej aj právnej) rovnako týkali aj rozhodnutí súdov nižších stupňov a táto okolnosť so zreteľom na povahu a účel dovolacieho konania ho viedla k záveru, že pre dosiahnutie zmyslu a podstaty nálezu ústavného súdu z 13. novembra 2013 prichádzalo v dovolacom konaní do úvahy len zrušenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu spolu s rozsudkom súdu prvého stupňa.

Ústavný súd považuje odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vo vzťahu k námietke sťažovateľa za zrozumiteľné a rešpektujúce platnú právnu úpravu, a preto aj z ústavného hľadiska za akceptovateľné. Najvyšší súd ako dovolací konal v medziach svojej právomoci, príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval presvedčivým spôsobom, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a ústavne konformné.

K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd uviedol, že ich porušenie sťažovateľ jednoznačne spája práve s tvrdým porušením základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie. Ak teda ústavný súd v danej veci nezistil možnosť zásahu do základného práva na podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, nedošlo napadnutým postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu ani k porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že mu v rámci konania o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora nebol doručený podnet ministerstva na jeho podanie, ústavný súd poznamenal, že táto okolnosť by sa mohla dotknúť základných práv sťažovateľa iba v prípade, ak by mu napriek zákonnej povinnosti príslušného orgánu verejnej moci tento podnet nebol daný k dispozícii (doručený, predložený na nahliadnutie), a aj to napriek využitiu všetkých sťažovateľovi dostupných zákonných prostriedkov určených na dosiahnutie takéhoto cieľa. V sťažnosti absentuje akákoľvek zmienka o tom, že by sa sťažovateľ domáhal doručenia mu tohto podnetu, pritom obligatórna povinnosť najvyššieho súdu doručiť podnet účastníka konania na podanie mimoriadneho dovolania ďalším účastníkom konania nevyplýva zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku.

Napokon ústavný súd poznamenal, že sa nemohol zaoberať námietkami sťažovateľa týkajúcimi sa postupu ústavného súdu (II. senátu) vo vzťahu k požiadavkám sťažovateľa v rámci konania vedeného pod sp. zn. II. ÚS 163/2013, a to z dôvodu absencie právomoci na preskúvanie svojho postupu v iných konaniach vedených ústavným súdom.

	Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že: <u>Základné právo sťažovateľa vlastníť majetok zaručené v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na ochranu majetku zaručené v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a jeho uznesením porušené nebolo.</u>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	Ústavný súd Slovenskej republiky: PL. ÚS 57/99, II. ÚS 185/09, II. ÚS 280/2010, III. ÚS 35/2014, IV. ÚS 77/02, I. ÚS 53/96, I. ÚS 178/08, III. ÚS 551/2012, IV. ÚS 196/2014, IV. ÚS 481/2011, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012, II. ÚS 122/2016, I. ÚS 287/2014, II. ÚS 163/2013, II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03, IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04, III. ÚS 209/04, I. ÚS 56/01, I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00, PLz. ÚS 3/2015 Najvyšší súd Slovenskej republiky: 3 Cdo 139/2012, 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010, R 94/2015 ESLP: Sutyazhnik proti Rusku, DRAFT-OVA, a. s., proti Slovenskej republike, COMPCAR, s. r. o., proti Slovenskej republike, Ruiz Torija c. Španielsko, Hiro Balani c. Španielsko, Georgiadis c. Grécko, Higgins c. Francúzsko
súvisiace právne predpisy	zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov § 243e ods. 1 zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov § 243f ods. 1
kľúčové slová	arbitrárnosť rozhodnutie - odôvodnenie dovolanie - prípustnosť mimoriadne dovolanie

spisová značka	III. ÚS 216/2016
populárny názov	Rozhodovanie o sťažnosti proti rozhodnutiu o predĺžení lehoty trvania väzby bez doručenia jej písomného odôvodnenia
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	17.08.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 5 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 3 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 4
analytická právna veta	Z práva na spravodlivé súdne konanie (v rozsahu jeho aplikovateľnosti na konanie o osobnej slobode) a z toho vyplývajúcich práv na obhajobu a na povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami strán možno vyvodiť, že rozhodovaním krajského súdu o riadnom opravnom prostriedku sťažovateľky bez toho, aby mal krajský súd včas podané všetky písomné odôvodnenia opravného prostriedku k dispozícii, došlo k porušeniu čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka je trestne stíhaná pre obzvlášť závažný zločin poisťovacieho podvodu. Uznesením okresného súdu zo 16. mája 2014 bola sťažovateľka vzatá do väzby. Prokurátor podal 10. júna 2015 okresnému súdu návrh na predĺženie lehoty trvania väzby sťažovateľky. O návrhu prokurátora okresný súd 26. júna 2015 rozhodol, tak že väzbu sťažovateľky predĺžil do 13. novembra 2015. Zároveň okresný súd týmto rozhodnutím zamietol žiadosť sťažovateľky o prepustenie z väzby na slobodu, neprijal ponúknutú záruku Jednoty dôchodcov Svätoplukovo, ani písomný sľub sťažovateľky ako náhradu väzby. Rozhodol tiež, že účel väzby nie je možné dosiahnuť ani dohľadom probačného a mediačného úradníka, a napokon neprijal peňažnú záruku ponúknutú obhajcom

	<p>sťažovateľky JUDr. O. Z. Proti tomuto prvostupňovému rozhodnutiu podala sťažovateľka sťažnosť, ktorú krajský súd zamietol.</p> <p>Sťažovateľka vidí porušenie svojich práv v tom, že</p> <ul style="list-style-type: none"> - k predĺženiu trvania jej väzby došlo napriek tomu, že podľa jej názoru neboli na to splnené podmienky (neexistovali konkrétne skutočnosti odôvodňujúce ďalšie trvanie väzby); - existuje rozpor medzi výrokom a odôvodnením rozhodnutí všeobecných súdov, pokiaľ ide o neprijatie peňažnej záruky ponúkanej JUDr. O. Z.; - zrušeniu výroku o neprijatí peňažnej záruky nebránila, ako to nesprávne tvrdí súd druhého stupňa, zásada upravená v § 195 ods. 1 Trestného poriadku (zákaz reformatio in peius); - došlo k zmareniu možnosti výsluchu JUDr. O. Z. k ponúkanej peňažnej záruke, a to úmyselným spojením konania o návrhu na predĺženie lehoty väzby s konaním o žiadosti sťažovateľky o prepustenie z väzby na slobodu; - krajský súd rozhodol bez toho, aby mal k dispozícii odôvodnenie sťažnosti proti prvostupňovému rozhodnutiu z 26. júna 2015, ktoré bolo obhajcom sťažovateľky doručené okresnému súdu 1. júla 2015; - v prípravnom konaní dôležitému svedkovi nebolo možné klásť otázky; - vo veci rozhodovali nezákonní sudcovia, keďže príslušným podľa sťažovateľky mal byť špecializovaný trestný súd.
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Podľa názoru ústavného súdu za námietku s vysokou relevanciou z pohľadu požadovanej ústavnoprávnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľky bolo možné považovať predovšetkým jej tvrdenie, že krajský súd rozhodoval o jej sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu bez toho, aby mu bolo doručené písomné odôvodnenie tejto sťažnosti predložené okresnému súdu jej obhajcom JUDr. P. K. 1. júla 2015.</p> <p>Zo zistení ústavného súdu nepochybne vyplýva, že sťažovateľka cestou obhajcu JUDr. P. K. skutočne podala 1. júla 2015 okresnému súdu (podané osobne do podateľne) písomné odôvodnenie sťažnosti podanej ústne do zápisnice 26. júna 2015 proti prvostupňovému rozhodnutiu z toho istého dňa. Pravdivosť tvrdenia sťažovateľky, že označené podanie nebolo druhostupňovému súdu predložené na rozhodnutie spolu so sťažnosťou, jednoznačne potvrdzujú jednak odôvodnenie samotného napadnutého rozhodnutia krajského súdu, ako aj úradný záznam napísaný rukou priamo na označenom písomnom odôvodnení sťažnosti sťažovateľky v znení: „Sudcovi nepredložené v čase podania, ale až dňa 14. 07. 2015“.</p> <p>Prílohu sťažnosti sťažovateľky podanej ústavnému súdu tvoril okrem iného aj úradný záznam konajúcej sudkyne pre prípravné konanie okresného súdu (spísaný 26. júna 2015), z ktorého vyplýva, že upozornila „obvinených a ich obhajcov, aby zahlásené sťažnosti písomne odôvodnili a Okresnému súdu Nitra predložili v lehote najneskôr do 01. 07. 2015, pretože... spis predloží Krajskému súdu v Nitre na rozhodnutie o podaných sťažnostiach... 02. 07. 2015“.</p> <p>Z uvedeného teda vyplýva, že doručenie podania 1. júla 2015 bolo v súlade s požiadavkou okresného súdu na doručovanie písomných odôvodnení ústne podaných opravných prostriedkov.</p> <p>Z obsahu oboch podaní doručených okresnému súdu 1. júla 2015 (prostredníctvom obhajcov JUDr. O. Z. a JUDr. P. K.), ktorými sťažovateľka odôvodnila sťažnosť podanú ústne do zápisnice vyplýva, tieto nie sú založené na rovnakých (totožných) dôvodoch, a teda nemožno ich považovať za navzájom sa nahrádzajúce alebo zdvojené. Z hľadiska zachovania základných práv a slobôd preto bolo žiaduce, aby sa konajúci všeobecný súd druhého stupňa oboznámil so všetkými sťažovateľkou (ako obvinenou) predloženými argumentmi uvádzanými na svoju obranu – obhajobu proti ďalšiemu trvaníu jej väzby.</p> <p>Logicky vyznieva obrana krajského súdu spočívajúca v tvrdení, že nemôže byť nadriadenému súdu vytýkané, že nemal k dispozícii sťažnosť sťažovateľky, ktorú doručila súdu dňa 01. 07. 2015, pretože na tom, že mu nebola doručená, nenesie žiadnu vinu. Napriek tomu ústavný súd uvádza, že z objektívneho hľadiska je potrebné aj krajský súd považovať za zodpovedný za to, že o riadnom opravnom prostriedku sťažovateľky bolo rozhodnuté bez toho, aby boli vzaté do úvahy všetky včas predložené písomné dôvody jej sťažnosti.</p> <p>Z práva na spravodlivé súdne konanie (v rozsahu jeho aplikovateľnosti na</p>

konanie o osobnej slobode) a z toho vyplývajúcich práv na obhajobu a na povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami strán možno vyvodiť, že rozhodovaním krajského súdu o riadnom opravnom prostriedku sťažovateľky bez toho, aby mal krajský súd včas podané všetky písomné odôvodnenia opravného prostriedku k dispozícii, došlo k porušeniu čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru.

Ďalšou skutočnosťou, ktorú sťažovateľka vytýkala postupu a rozhodnutiu krajského súdu, bolo, že napriek svojmu konštatovaniu, že okresný súd nemal o ponúknuť peňažnej záruke JUDr. O. Z. rozhodovať z dôvodu nesplnenia všetkých formálnych podmienok, nezrušil výrok prvostupňového súdu o neprijatí peňažnej záruky, pritom jeho odôvodnenie, že zrušeniu výroku bránila zásada upravená v § 195 ods. 1 Trestného poriadku (zákaz *reformatio in peius*) sťažovateľka nepovažovala za dostatočné. Po preskúmaní napadnutého druhostupňového rozhodnutia bol ústavný súd nútený konštatovať, že v jeho odôvodnení nie sú uvedené žiadne skutkové či právne dôvody, ktoré by argumentačne dostatočným spôsobom podporili názor, že zrušenie výroku súdu prvého stupňa o neprijatí peňažnej záruky by bolo v neprospech obvinenej sťažovateľky. Takéto odôvodnenie oprávnene vyvoláva dojem arbitrárnosti – svojvôle rozhodnutia v spojení s nedostatkom jeho odôvodnenia, a teda nemožno ho akceptovať z hľadiska ochrany základných práv sťažovateľky (právo na odôvodnenie rozhodnutia).

Určité základné procesné záruky zakotvené v čl. 6 dohovoru (obdobne aj čl. 46 ods. 1 ústavy) sa musia poskytovať aj v konaní o osobnej slobode, ktoré inak *ratione materiae* spadá pod ustanovenia čl. 5 dohovoru, resp. čl. 17 ústavy. Takouto procesnou zárukou je (ako súčasť obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Keďže skutkové a právne závery krajského súdu nie sú vo vzťahu k skúmanej otázke presvedčivo odôvodnené, ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie nemožno považovať za ústavne konformné, a je teda z tohto hľadiska neudržateľné.

Sťažovateľka požadovala ďalej prikázať okresnému súdu, aby ju neodkladne prepustil z väzby na slobodu. Z judikatúry ústavného súdu nemožno jednoznačne vyvodiť, že by zrušenie druhostupňového uznesenia, ktorým bola zamietnutá sťažnosť proti predĺženiu lehoty väzby, malo automaticky za následok nezákonnosť doteraz vykonávanej väzby. Krajský súd pri novom rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu o predĺžení lehoty väzby sťažovateľky (i) posúdi, či treba situáciu, keď pôvodné rozhodnutie nadriadeného súdu bolo vynesené v lehotách uvedených v ustanovení § 76 ods. 3 časti prvej vety za bodkočiarkou Trestného poriadku, avšak následne bolo zrušené ústavným súdom po uplynutí pôvodnej lehoty väzby, posudzovať rovnako ako prípad, keď nadriadený súd vôbec nestihol rozhodnúť v tam uvedenej lehote, a zároveň (ii) sa bude musieť vysporiadať s otázkou zachovania kontinuity trestného konania s ohľadom na medzitýmne rozhodnutia o väzbe po podaní obžaloby tak, aby vzniknutý právny stav nebolo možné označiť za stav právneho chaosu.

Ústavný súd riadiac sa princípom sebaobmedzenia a zdržanlivosti nepovažoval za vhodné ani účelné zaoberať sa ďalšími sťažovateľkou predstretými námietkami (neexistencia podmienok pre predĺženie lehoty trvania väzby, „zmarenie“ výsluchu osoby ponúkajúcej peňažnú záruku), keďže práve z dôvodu zrušenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu a vrátenia veci na ďalšie konanie má krajský súd nielen možnosť, ale aj povinnosť v rozumne dostatočnej miere vysporiadať sa opätovne aj s námietkami sťažovateľky, ktoré sú predmetom tejto podanej sťažnosti, a následne o nich rozhodnúť v rámci druhostupňového konania.

Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že:

Základné právo sťažovateľky na osobnú slobodu zaručené v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo na slobodu a bezpečnosť zaručené v čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Nitre porušené boli.

Uznesenie Krajského súdu v Nitre zrušil v časti týkajúcej sa zamietnutia sťažnosti sťažovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Nitra sp. zn. 33 Tp

	<u>107/2015 z 26. júna 2015 a vec vrátil Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie. Krajský súd v Nitre je povinný uhradiť sťažovateľke trovy konania. Sťažnosti vo zvyšnej časti nevyhovel.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	Ústavný súd Slovenskej republiky: II. ÚS 661/2015, II. ÚS 108/08, II. ÚS 266/2013, II. ÚS 116/2011, II. ÚS 266/2013, II. ÚS 18/2013, III. ÚS 198/05, II. ÚS 266/2013, II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 206/07, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04, II. ÚS 252/08, II. ÚS 67/2013, II. ÚS 655/2015, PL. ÚS 3/09, I. ÚS 76/2011, PL. ÚS 95/2011 EŠLP: Kraska c. Švajčiarsko, Georgidas c. Grécko, Higgins c. Francúzsko
súvisiace právne predpisy	zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov
klúčové slová	trestné stíhanie väzba - predĺženie lehoty trvania väzby opravný prostriedok - v trestnom práve

spisová značka	III. ÚS 250/2016
populárny názov	Vyčerpanie prostriedkov podľa osobitného predpisu pred podaním žaloby proti nečinnosti správneho orgánu
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	13.09.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Súd príslušný rozhodovať o návrhu namietajúcom nečinnosť správneho orgánu musí splnenie podmienky vyčerpania prostriedkov nápravy, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis, posudzovať individuálne vo svetle okolností konkrétneho prípadu rešpektujúc účel konania, ktorým je poskytnutie efektívnej a účinnej ochrany osobe, ktorej práva alebo právom chránené záujmy môžu byť dotknuté nečinnosťou orgánu verejnej správy v konkrétnom konaní. V zásade možno vyžadovať využitie takých osobitných právnych prostriedkov nápravy, pri ktorých možno rozumne očakávať v prípade ich využitia zo strany fyzickej osoby alebo právnickej osoby dotknutej nečinnosťou správneho orgánu naplnenie uvedeného účelu aj bez ingerencie zo strany súdnej moci.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ podal 19. marca 2010 žiadosť o stavebné povolenie na stavbu rodinného domu na pozemku v jeho vlastníctve v katastrálnom území Čečejojvce. Obec Čečejojvce (ďalej len „stavebný úrad“, v citáciách aj „odporca“) 28. júna 2010 prerušila spojené územné konania a stavebné konanie, toto jej rozhodnutie však bolo 7. decembra 2010 zrušené Krajským stavebným úradom v Košiciach (ďalej len „krajský stavebný úrad“). Sťažovateľ krajskému stavebnému úradu doručil 15. novembra 2011 „Žiadosť o prešetrenie nečinnosti stavebného úradu“, na základe ktorej krajský stavebný úrad doručil stavebnému úradu 23. januára 2012 „Upozornenie na dodržiavanie ust. § 35 ods. 2 v spojení s ust. § 60 ods. 1 stavebného zákona a § 29 správneho poriadku“. Stavebný úrad prerušil stavebné konanie 15. novembra 2012, avšak na základe podnetu sťažovateľa podal prokurátor Okresnej prokuratúry Košice - okolie proti tomuto rozhodnutiu stavebného úradu protest, o ktorom Obvodný úrad Košice, odbor výstavby a bytovej politiky (ďalej len „obvodný úrad“) rozhodol 24. júla 2013 tak, že mu vyhovel a zrušil rozhodnutie o prerušení stavebného konania. Následne sa sťažovateľ obrátil v roku 2014 žalobou podľa štvrtej hlavy piatej časti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky súdny poriadok“) na krajský súd so žalobou proti nečinnosti stavebného úradu. Krajský súd uznesením č. k. 6 S 84/2014-95 z 11. júna 2015 návrh sťažovateľa zamietol a nepriznal mu nárok na náhradu trov konania. Dospel k záveru, že sťažovateľ „nepreukázal, že by v danej veci vyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis ohľadne nečinnosti správneho orgánu...“. Sťažovateľ namietal, že týmto arbitrárnym rozhodnutím postaveným na čisto formálnych dôvodoch bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces, ktoré vyplývalo z legitímneho očakávania akceptovania doterajšej judikatúry. Podľa názoru sťažovateľa ak obec odmietla vyhovieť protestu prokurátora, v ktorom jej

	<p>prikázal zrušiť nezákonné rozhodnutie o prerušení konania a ďalej vo veci konať a nekonala ani potom, čo jej tak nariadil nadriadený orgán pri akceptácii protestu prokurátora mal sťažovateľ za to, že by ďalšie domáhanie sa nečinnosti u tých istých orgánov, ktoré doposiaľ ignoroval bolo zbytočným a išlo by len o formálne konanie bez skutočného domoženia sa práva a o opäť neefektívne prostriedky nápravy.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Hoci krajský súd namietaným uznesením návrh sťažovateľa zamietol, dôvod, na ktorom je jeho výrok založený, stavia toto uznesenie do pozície rozhodnutia procesnej povahy. Krajský súd sa totiž meritórnou stránkou sťažovateľovho návrhu ani nezaoberal, keďže dospel k záveru, že nie je prípustný. Práve tento aspekt dáva napadnutému uzneseniu v napätí so sťažovateľovou argumentáciou punc ústavného významu.</p> <p>Ústavný súd už judikoval, že prostredníctvom § 250t Občianskeho súdneho poriadku poskytuje zákonodarcu fyzickým osobám a právnickým osobám právnu možnosť domáhať sa súdnej ochrany ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy v konaniach pred orgánmi verejnej správy, pokiaľ tieto nekonajú bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že sú v konaní nečinné. Súd príslušný rozhodovať o návrhu namietajúcom nečinnosť správneho orgánu musí splnenie podmienky vyčerpania prostriedkov nápravy, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis, posudzovať individuálne vo svetle okolností konkrétneho prípadu rešpektujúc účel konania podľa § 250t až § 250u Občianskeho súdneho poriadku, ktorým je poskytnutie efektívnej a účinnej ochrany osobe, ktorej práva alebo právom chránené záujmy môžu byť dotknuté nečinnosťou orgánu verejnej správy v konkrétnom konaní. V zásade možno vyžadovať využitie takých osobitných právnych prostriedkov nápravy, pri ktorých možno rozumne očakávať v prípade ich využitia zo strany fyzickej osoby alebo právnickej osoby dotknutej nečinnosťou správneho orgánu naplnenie uvedeného účelu aj bez ingerencie zo strany súdnej moci (III. ÚS 317/04).</p> <p>Kým sťažovateľ akcentuje individuálne okolnosti jeho prípadu, krajský súd sa obmedzil na všeobecno-teoretické črty do úvahy prichádzajúcich prostriedkov nápravy sťažovateľových práv.</p> <p>Ústavný súd je v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy povinný dôsledne vyhodnotiť okolnosti konkrétneho prípadu. Iba takýmto metodologickým prístupom môže dospieť k spravodlivému a ústavne udržateľnému záveru o tom, či krajský súd poskytol sťažovateľovi právnu ochranu v kvalite vyžadovanej čl. 46 ods. 1 ústavy. Obdobný postoj frekventovane zaujíma aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), keď pri vyhodnocovaní účinnosti a dostupnosti vnútroštátnych prostriedkov nápravy porušenia práv garantovaných dohovorom orientuje svoju pozornosť na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu.</p> <p>Krajský súd netvrdil, že by sťažovateľ vôbec nevyužil prostriedky ochrany pred bezdôvodnou nečinnosťou odporcu. Podľa jeho názoru ich mal využiť po poslednom procesnom úkone nadriadeného orgánu, ktorý materializoval prvok ochrany pred nečinnosťou (nadriadený orgán jednak zrušil rozhodnutie o prerušení konania a súčasne prikázal odporcovi vo veci konať). Takýto právny názor na výklad a uplatňovanie § 250t ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku je s ohľadom na okolnosti prípadu v rozpore so základným právom sťažovateľa na súdnu ochranu. Zákon osobe, ktorá sa cíti dotknutá na svojich právach a právom chránených záujmoch nečinnosťou správneho orgánu, nepredpisuje, kedy a za akých okolností je povinná pred podaním návrhu súdu prostriedok nápravy použiť. Je tak vecou súdu konajúceho o návrhu na ochranu proti nečinnosti, aby s ohľadom na skutkové črty prípadu splnenie podmienky podľa § 250t ods. 1 druhej vety Občianskeho súdneho poriadku posúdil.</p> <p>Sťažovateľ sa dvakrát úspešne bránil proti prerušeniu konania a raz proti zastaveniu konania, teda proti procesným rozhodnutiam, ktoré viedli k pasivite odporcu. Navyše, bez zreteľa na to, či sťažovateľovo podanie zo 14. novembra 2011 spĺňalo všetky formálne náležitosti sťažnosti podľa zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sťažnostiach“) a či bolo adresované príslušnému orgánu, niet pochýb, že sa ním sťažovateľovi podarilo dosiahnuť príkaz nadriadeného orgánu, aby odporca vo veci konal.</p> <p>Pri sumarizovaných okolnostiach prípadu nebolo už podľa názoru ústavného</p>

	<p>súdu potrebné vyžadovať od sťažovateľa ďalšie využívanie prostriedkov nápravy, tak ako to formuloval krajský súd. Sťažovateľ jednoznačne preukázal relevantnú procesnú aktivitu smerujúcu k ochrane jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v začatom stavebnom konaní. Takáto aktivita je podstatou podmienky prípustnosti návrhu podľa štvrtej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Preto úlohou krajského súdu bolo pristúpiť k meritórnemu prejednaniu sťažovateľovho návrhu, teda k preskúmaniu, či napriek využitým prostriedkom nápravy je odporca naďalej v konaní nečinný. Namiesto toho však krajský súd zamietol návrh ako nepripustný, čím neposkytol súdnu ochranu v kvalite, v akej ju vyžaduje základné právo sťažovateľa zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy.</p> <p>Po vrátení veci bude potrebné, aby krajský súd opätovne prejednal návrh sťažovateľa, jeho úlohou pri vyhodnocovaní splnenia podmienok prípustnosti návrhu bude dôsledne vychádzať z právnych názorov ústavného súdu, podľa ktorého právne prostriedky využité sťažovateľom v žalovanom stavebnom konaní boli (aj s ohľadom na výsledky, ku ktorým viedli) spôsobilé chrániť základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov. Sťažovateľ využil podnet prokuratúry proti rozhodnutiu o prerušení stavebného konania a jeho žiadosť zo 14. novembra 2011 svojím obsahom mala charakter sťažnosti. Na podklade tohto záveru potom krajský súd nemôže zamietnuť návrh sťažovateľa len pre nevyužitie ďalších prostriedkov nápravy v období od júla 2013 a musí pristúpiť k vecnému posúdeniu a rozhodnutiu o kvalite postupu odporcu v stavebnom konaní.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že: <u>Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach porušené boli.</u> <u>Uznesenie Krajského súdu v Košiciach zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u> <u>Krajský súd v Košiciach je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania.</u> <u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov	Ústavný súd Slovenskej republiky: IV. ÚS 77/02, III. ÚS 317/04, II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07, ESĽP: Deweer v. Belgicko, Van Oosterwijck v. Belgicko
súvisiace právne predpisy	zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov § 250t ods. 1
klúčové slová	prokurátor, prokuratúra - protest správne súdnictvo - konanie proti nečinnosti správne konanie - účastník v správnom konaní

spisová značka	III. ÚS 291/2016
populárny názov	Výnimka z náhodného výberu sudcu pre oblasť konkurzu a reštrukturalizácie
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	04.10.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 1
analytická právna veta	
skutkový stav a základné fakty	Reštrukturalizačné konanie bolo začaté na návrh veriteľa sťažovateľa, ktorý bol doručený Okresnému súdu Žilina dňa 18.06.2015. Po doručení uznesenia sťažovateľ nahliadnutím do spisového materiálu zistil, že tento návrh v tejto veci bol pri jeho podaní pridelený na rozhodnutie sudkyňi JUDr. G. P. Žiadosťou zo dňa 29.06.2015 adresovanou predsedovi Okresného súdu Žilina sudkyňa JUDr. G. P. požiadala o povolenie výnimky a pridelenie veci inému sudcovi, konkrétne JUDr. J. M. Svoju žiadosť odôvodnila tým, že podľa jej názoru návrh na povolenie reštrukturalizácie „predchádzal návrh“ vedený pod sp. zn.: 4K/7/2015

	<p>o ktorom rozhoduje JUDr. J. M. Opatrením predsedu Okresného súdu Žilina bolo žiadosti sudkyne v plnom rozsahu vyhovené. Ešte pred začatím reštrukturalizačného konania bolo skutočne začaté konkurzné konanie na majetok sťažovateľa, avšak na inom súde t.j. na Okresnom súde Bratislava I. V rámci konkurzného konania Okresného súdu Bratislava I. postúpil spis Okresnému súdu Žilina argumentujúc pritom nedostatkom svojej miestnej príslušnosti na prejednanie a rozhodnutie v tejto veci. Okresný súd Žilina, konajúci sudcom JUDr. J. M., vyslovil nesúhlas s postúpením veci z dôvodu miestnej nepríslušnosti a predložil spis na rozhodnutie Krajskému súdu v Banskej Bystrici.</p> <p>Sťažovateľ namietal, že nie je ústavne akceptovateľné, ak by bol konajúci sudca určený v rozpore s rozvrhom práce, prípadne by bol rozvrh práce svojim obsahom v rozpore s Ústavou SR. V zmysle uvedeného tak sudca JUDr. J. M. nemohol byť príslušný na rozhodovanie v reštrukturalizačnom konaní, nakoľko v konkurznom konaní nekonal, keďže v ňom nebola daná miestna príslušnosť Okresného súdu Žilina.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>K namietanému porušeniu základného práva na zákonného sudcu</p> <p>Podstata sťažnosti sťažovateľa v časti týkajúcej sa porušenia jeho základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy spočívala v aplikácii časti C.2.2 rozvrhu práce okresného súdu, podľa ktorého: „Ak napadne návrh na konkurz (alebo reštrukturalizáciu) a vec nie je právoplatne skončená, návrh na reštrukturalizáciu (alebo konkurz) a všetky s tým súvisiace procesné návrhy, vrátane návrhu na oddĺženie, týkajúce sa toho istého dlžníka sa pridelia jednému a tomu istému sudcovi.“ Z citovaného ustanovenia rozvrhu práce je zrejmé, že základným predpokladom pre aplikovanie výnimky z náhodného výberu pre oblasť konkurzu a reštrukturalizácie je skutočnosť, aby na okresnom súde nebola „právoplatne skončená“ iná konkurzná alebo reštrukturalizačná vec týkajúca sa toho istého dlžníka.</p> <p>Vzhľadom na to, že návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok sťažovateľa bol na okresný súd postúpený z Okresného súdu Bratislava I, dá sa konštatovať, že konkurzná vec sťažovateľa napadla na okresný súd, pričom bola náhodným výberom pomocou technických prostriedkov pridelená zákonnému sudcovi JUDr. M. Následný argument sťažovateľa, že JUDr. M. vykonal jediný úkon spočívajúci vo vyslovení nepríslušnosti postúpenia veci na okresný súd, považoval ústavný súd za neopodstatnený. Ústavný súd sa v danej veci stotožnil s názorom okresného súdu, podľa ktorého časť C.2.2 rozvrhu práce okresného súdu bližšie nešpecifikuje, „... akou procesnou formou, ako dlho či koľkými rozhodnutiami mal sudca rozhodovať v konaní, ktoré predchádzalo aktuálne podanému návrhu na konkurz či reštrukturalizáciu“. Z uvedeného pohľadu tak napadnutie konkurznej veci sťažovateľa na okresný súd (bez ohľadu na ďalší postup v danej veci) odôvodňuje aplikáciu výnimky upravenej v časti C.2.2 rozvrhu práce okresného súdu, ktorá zodpovedá zásade jeden dlžník = jeden sudca.</p> <p>Opatrenie, ktorým došlo k zmene zákonného sudcu z JUDr. G. P. na JUDr. M. v reštrukturalizačnej veci sťažovateľa, bolo predsedom okresného súdu vydané v čase pred právoplatnosťou rozhodnutia krajského súdu o nepríslušnosti okresného súdu. V čase, keď predseda okresného súdu opatrenie vydal, konkurzná vec sťažovateľa na okresnom súde stále prebiehala, v dôsledku čoho bola zmena v osobe zákonného sudcu vykonaná v súlade so zákonom č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a na základe neho vydaného rozvrhu práce.</p> <p>K namietanému porušeniu základného práva na spravodlivé súdne konanie</p> <p>Na účely posúdenia ústavnej súladnosti napadnutého rozhodnutia okresného súdu sa ústavný súd oboznámil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. Po preskúmaní napadnutého uznesenia ústavný súd argumentáciu sťažovateľa nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov okresného súdu. Ústavný súd nezistil, že by posudzované uznesenie okresným súdom bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnené. Práve naopak, rozhodnutie okresného súdu sa ústavnému súdu javí byť komplexným a zodpovedajúcim na všetky právne a skutkové okolnosti daného prípadu.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že sťažnosti</p>

	<u>nevyhovel.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd Slovenskej republiky: I. ÚS 8/94, II. ÚS 15/96, II. ÚS 43/97, II. ÚS 47/99, III. ÚS 31/01, III. ÚS 46/04, I. ÚS 239/04, IV. ÚS 257/07, III. ÚS 116/06, III. ÚS 390/2010, IV. ÚS 479/2013, I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 200/2011, I. ÚS 311/2014, II. ÚS 455/2012, III. ÚS 72/2010, I. ÚS 26/2010
súvisiace právne predpisy	zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
kľúčové slová	konkurz a reštrukturalizácia / vyrovnanie práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu - právo na zákonného sudcu práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu - právo na spravodlivý proces

spisová značka	III. ÚS 342/2016
populárny názov	Posudzovanie individuálnych sťažností po vyslovení nesúladu § 141a OSP s ústavou
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	04.10.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Pri vyslovenom náleze ústavného súdu o nesúlade ustanovenia § 141a OSP s príslušnými článkami ústavy, je vhodné zohľadňovať aj stav vecí judikovaných ústavným súdom do vyslovenia tohto nesúladu. Do množiny obdobných ba aj identických vecí, ako už dosiaľ judikovaných, by sa opačným prístupom vnesla neistota a nespravodlivosť z toho pohľadu, že prípady identické s tými, aké boli pred vyslovením nesúladu ustanovenia § 141a OSP s príslušnými ustanoveniami ústavy odmietané, by boli po vyslovení nesúladu (napriek tomu, že v tejto súvislosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy namietajúce porušenie základných práv boli ústavnému súdu doručené počas platnosti a účinnosti až dodatočne nesúladnej právnej úpravy) rozhodované s úplne protichodnými závermi. To, k akému záveru by prejednávaná vec dospela, by záležalo na čase rozhodovania o podanej sťažnosti ústavným súdom.
skutkový stav a základné fakty	Krajský súd napadnutým uznesením potvrdil rozhodnutie prvostupňového súdu, pričom ako prvostupňový súd, tak aj krajský súd svoje rozhodnutia odôvodnili nezložením preddavku na trovy konania zo strany sťažovateľa ako navrhovateľa v zmysle ustanovenia § 141a ods. 1 O. s. p. Sťažovateľ namietal, že napadnuté uznesenie krajského súdu bolo založené na nezložení preddavku na trovy konania v zmysle ustanovenia § 141a ods. 1 OSP (ktoré považuje za účelové a diskriminačné v prospech štátu). Na základe nespĺnenia predmetnej povinnosti bolo konanie v konečnom dôsledku napadnutým uznesením zastavené a toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť.
z odôvodnenia	Ústavný súd sa stotožnil s tvrdením krajského súdu, že v čase rozhodovania krajského súdu o napadnutom uznesení bolo ustanovenie § 141a ods. 1 OSP platným aj účinným. Nálezom ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 30/2015 z 11. mája 2016 bol vyslovený nesúlad § 141a OSP s čl. 1 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy. Textácia § 41b ods. 2 zákona o ústavnom súde explicitne rieši sťažovateľovu situáciu. Pretože okresný súd napadnutým uznesením uložil sťažovateľovi povinnosť zložiť preddavok na trovy konania v civilnom procese a napadnuté uznesenie je právoplatné, v zmysle <i>verba legalia</i> ostáva napadnuté uznesenie účinkami nálezu o nesúlade sp. zn. PL. ÚS 30/2015 nedotknuté. Ústavný súd v období pred vydaním nálezu o nesúlade sp. zn. PL. ÚS 30/2015 vo svojich rozhodnutiach už opakovane konštatoval, že základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesno-právnymi predpismi upravujúcimi postupy

v občianskoprávnom konaní. Podľa judikovaného názoru ústavného súdu „o ústavne významnej neprimeranosti pri právno-aplikačnej činnosti možno uvažovať len vtedy, ak aplikovaná právna norma dáva konajúcemu orgánu verejnej moci priestor na úvahu pri skúmaní splnenia podmienok hypotézy, dispozície alebo sankcie. Naopak, ak konajúci orgán verejnej moci nemá právnou normou vytvorený žiaden diskrečný priestor a pri zistení splnenia podmienok jej hypotézy je povinný vyvodit' jediný možný právny následok, potom možno hovoriť už len o neproporcionalite právnej úpravy tvoriacej právny základ na konanie orgánu verejnej moci, a nie o neproporcionalite aplikácie práva“ (uznesenie z 20. novembra 2012 vo veci sp. zn. III. ÚS 575/2012 uverejnené v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 80/2012).

V konaní o sťažnosti fyzickej osoby podľa čl. 127 ods. 1 ústavy senát ústavného súdu nie je oprávnený preskúmať súlad právnych predpisov s ústavou, pretože takýto prieskum je vyhradený plénu ústavného súdu v konaní podľa čl. 125 ods. 1 ústavy. Ústavný súd už viackrát zdôraznil, že účel konania o súlade právnych predpisov nemožno dosiahnuť v inom type konania. Argumentácia sťažovateľa o neproporcionalite právnej úpravy je teda v prípade konania o individuálnej sťažnosti fyzickej osoby podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nedôvodná.

Ústavný súd vníma aj skoršie vydané zjednocujúce stanovisko pléna ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 1/06, podľa ktorého hmotnoprávne účinky nálezu ústavného súdu č. k. PL. ÚS 38/03-89 zo 17. mája 2004 o nesúlade § 38 ods. 4 zákona o zdravotnom poistení s čl. 20 ods. 1 druhou vetou v spojení s čl. 13 ods. 3 a 4 ústavy uverejneného v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pred právoplatným skončením konania pred všeobecným súdom, v ktorom sa má aplikovať § 38 ods. 4 zákona o zdravotnom poistení, nastávajú pre všetkých účastníkov tohto konania *ex tunc*.

Od zjednocujúceho stanoviska sa ústavný súd odchyľil z týchto dôvodov. V období pred vydaním nálezu o nesúlade sp. zn. PL. ÚS 30/2015 bolo v konaniach pred ústavným súdom predmetom posúdenia viaceré totožných, resp. obdobných sťažností (napr. III. ÚS 277/2014, III. ÚS 272/2014, III. ÚS 440/2013, II. ÚS 366/2016, I. ÚS 520/2012), pričom tieto boli vo výsledku pri predbežnom prerokovaní odmietané z dôvodov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd v čase pred vydaním nálezu o nesúlade sp. zn. PL. ÚS 30/2015 svoje rozhodnutia týkajúce sa posúdenia § 141a OSP opieral o (i) prezumpciu súladu napádaného § 141 OSP s ústavou, (ii) o zjavnú neopodstatnenosť námietok neproporcionality aplikácie § 141 OSP a (iii) o neprípustnosť preskúmavania procesného rozhodnutia, v ktorom došlo k aplikácii § 141 OSP (proti ktorému bola daná možnosť brániť sa v odvolacom konaní po rozhodnutí o zastavení konania). Ústavný súd v uvedených konaniach *de facto* nepripustil existenciu excesu vyžadujúcu jeho korekciu a (zákon o ústavnom súde; § 41b) *per se* korekciu právoplatného rozhodnutia v civilnom procese po vydaní rozhodnutia v zmysle čl. 125 ústavy považuje (z hľadiska zachovania právnej istoty) za nežiaducu.

Nález ústavného súdu o nesúlade ustanovenia zákona s ústavou zasahuje do normotvorby sistačnou právomocou vo vzťahu k platnej a účinnej právnej úprave, čo je charakteristickým rysom legislatívy, nie súdництва. Možno ho preto zaradiť medzi špecifické pramene práva. Jeho špecifikom je, že v súdnom rozhodnutí nachádzame legislatívnu právomoc sistať platnú a účinnú právnú úpravu. Z toho dôvodu je potrebné pri náleze ústavného súdu o nesúlade ustanovenia zákona s ústavou zohľadniť uvedené špecifikum aj z pohľadu legitímnych očakávaní na rozhodovacia činnosť, ktorá je rýdzo prejavom súdництва (nárokov na obsah rozhodnutí). Ústavný súd musí totiž pri rozhodovacej činnosti reagovať na vlastným rozhodnutím zmenenú právnú úpravu.

Preto, vrátiac sa späť k legitímnym očakávaniam, pri vyslovenom náleze ústavného súdu o nesúlade ustanovenia § 141a OSP s príslušnými článkami ústavy, je v prejednávacom prípade vhodné zohľadňovať aj stav vecí judikovaných ústavným súdom do vyslovenia tohto nesúladu. Do množiny obdobných ba aj identických vecí, ako už dosiaľ judikovaných, by sa opačným prístupom vnesla neistota a nespravodlivosť z toho pohľadu, že prípady identické s tými, aké boli pred vyslovením nesúladu ustanovenia § 141a OSP

	<p>s príslušnými ustanoveniami ústavy odmietané, by boli po vyslovení nesúlady (napriek tomu, že v tejto súvislosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy namietajúce porušenie základných práv boli ústavnému súdu doručené počas platnosti a účinnosti až dodatočne nesúladnej právnej úpravy) rozhodované s úplne protichodnými závermi. To, k akému záveru by prejednávaná vec dospela, by záviselo na čase rozhodovania o podanej sťažnosti ústavným súdom. To znamená, že sťažnosť namietajúca porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy doručená ústavnému súdu ešte za platnosti a účinnosti § 141a OSP by bola v období pred vyslovením nesúlady s príslušnými ustanoveniami ústavy odmietnutá podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde a tá istá sťažnosť by po vyslovení nálezu o nesúlade § 141a OSP s príslušnými ustanoveniami ústavy viedla k vydaniu nálezu konštatujúceho porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy aj napriek tomu, že všeobecný súd vydal rozhodnutie na základe platnej a účinnej právnej úpravy. Zmienené predstavuje aj sťažovateľov prípad.</p> <p>Ústavnému súdu sa javí byť v posudzovanom prípade iracionálnym taký záver, podľa ktorého by sa civilné konanie rozhodnuté za platnej a účinnej právnej úpravy, za ktorej účastník konania vopred vedel o podmienke, že nezložením preddavku podľa § 141a OSP bude jeho konanie zastavené a z vlastného rozhodnutia sa textom zákona odmietol riadiť, malo znovu otvárať na prejednanie a rozhodnúť mimo rámca ústavným súdom nastolenej rozhodovacej línie len preto, že sa v zmysle čl. 125 ústavy po právoplatnom rozsúdení veci všeobecným súdom <i>ex post</i> zmenila právna úprava. Výrazom korekcie tohto názoru v zmysle rebríčka hodnôt (cez vyjadrenie konaní), do ktorých je spoločensky nutné zasahovať, aj napriek uvedenému je § 41b zákona o ústavnom súde, ktorý však vec sťažovateľa znovu otvárať výslovne taktiež nepožaduje. Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd ta, že <u>sťažnosti nevyhoveli</u>.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd Slovenskej republiky: II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07, PL. ÚS 30/2015, II. ÚS 122/05, III. 591/2013, III. ÚS 575/2012, III. ÚS 18/02, III. ÚS 244/04, IV. ÚS 54/08, PLz. ÚS 1/06, III. ÚS 277/2014, III. ÚS 272/2014, III. ÚS 440/2013, II. ÚS 366/2016, I. ÚS 520/2012
súvisiace právne predpisy	zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov § 41b ods. 2 zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov § 141a ods. 1
klúčové slová	účinky ex tunc konanie - zastavenie práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu - právo na prístup k súdu súlady

Nález - priet'ahy:

spisová značka	III. ÚS 263/2016
populárny názov	Priet'ahy v konaní o zvýšenie výživného
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	13.09.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Návrh na zvýšenie výživného má priamo vplyv na kvalitu životnej úrovne maloletých, preto si konanie o ňom vyžaduje mimoriadnu starostlivosť a pozornosť súdu, ktorá by mala viesť k efektívnemu a rýchlemu postupu v konaní. Tento názor je premietnutý do požiadavky vyplývajúcej z § 176 ods. 3 OSP, v zmysle ktorého ak zákon neustanovuje inak, vo veciach starostlivosti súdu o maloletých rozhodne súd bez zbytočného odkladu najneskôr do šiestich

	mesiacov odo dňa začatia konania.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov postupom Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) v konaní o návrhu na zvýšenie výživného.
z odôvodnenia	<p>Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.</p> <p>1. Ústavný súd konštatoval, že obdobné konania o zvýšení výživného možno zaradiť k štandardnej agende všeobecného súdnictva, preto dĺžka konania nebola závislá od skutkovej či právnej náročnosti prerokovávanej veci, hoci pripustil istú mieru skutkovej zložitosti vyplývajúcu z pomerne rozsiahleho vykonaného dokazovania.</p> <p>Predmetom posudzovaného konania pred okresným súdom je návrh na zvýšenie výživného, ktorý má priamo vplyv na kvalitu životnej úrovne maloletých, preto ústavný súd bol toho názoru, že takéto konania si vyžadujú mimoriadnu starostlivosť a pozornosť súdu, ktorá by mala viesť k efektívnemu a rýchlemu postupu v konaní. Tento názor je premietnutý do požiadavky vyplývajúcej z § 176 ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení platnom do 30. júna 2016 (ďalej len „OSP“), v zmysle ktorého ak zákon neustanovuje inak, vo veciach starostlivosti súdu o maloletých rozhodne súd bez zbytočného odkladu najneskôr do šiestich mesiacov odo dňa začatia konania.</p> <p>Ústavný súd prihliadol aj na povahu konania dotýkajúceho sa ochrany záujmov maloletého dieťaťa a jeho osobného statusu, ktoré si vo všeobecnosti vyžadujú postup súdu s osobitnou starostlivosťou. Povaha tohto konania preto podmieňovala prísnejšie hodnotenie jeho priebehu ústavným súdom z toho hľadiska, či v ňom došlo nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou k zbytočným priet'ahom.</p> <p>2. Ústavný súd nezistil závažné okolnosti na strane sťažovateľov, ktoré by relevantne prispeli k doterajšej dĺžke napadnutého konania.</p> <p>3. Konanie v čase doručenia sťažnosti prebiehalo vyše roka a štyroch mesiacov v rozpore z ustanovením § 176 ods. 3 OSP bez toho, aby existovala zákonná prekážka postupu súdu v napadnutom konaní. To je dostatočným dôvodom na vyslovenie porušenia označených práv maloletých sťažovateľov. Z uvedenej chronológie procesných úkonov súdu v napadnutom konaní vyplýva, že okresný súd nariadil prvé pojednávanie vo veci až po siedmich mesiacoch.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že <u>Základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Martin porušené boli. Okresnému súdu Martin prikázal, aby konal bez zbytočných priet'ahov. Sťažovateľom priznal spoločne a nerozdielne finančné zadosťučinenie v sume 1 500 € úhradu trov konania.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov § 176 ods. 3
klúčové slová	vyživovacia povinnosť - výživné maloletý - úprava práv a povinností k maloletému priet'ahy v konaní - nečinnosť

spisová značka	III. ÚS 284/2016
populárny názov	Zodpovednosť za priet'ahy v konaní pri prechode výkonu súdnictva
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a	Nález - Nález

spôsob vybavenia	
dátum rozhodnutia	13.09.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Súčasťou prechodu výkon súdnictva z odovzdávajúceho súdu na nadobúdajúci súd je aj prenesenie zodpovednosti za prieťahy v konaní z odovzdávajúceho súdu na nadobúdajúci súd. Z uvedeného dôvodu zodpovednosť za doterajší priebeh celého napadnutého konania nesie nadobúdajúci súd.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov postupom Okresného súdu Námestovo (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 239/2008. Sťažovateľ podal návrh na náhradu škodu v roku 2007 ešte na Okresný súd Dolný Kubín. Vec bola následne postúpená novozriadenému Okresnému súdu Námestovo.
z odôvodnenia	<p>Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní mohlo dôjsť k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.</p> <p>1. Ústavný súd konštatoval, že spory o náhradu škody patria do bežnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov a po právnej stránke ich nemožno považovať za zložité. Ani v okolnostiach danej veci podľa názoru ústavného súdu nejde o takú mieru skutkovej zložitosti, ktorou by bolo možné ospravedlniť skutočnosť, že napadnuté konanie nebolo právoplatne skončené ani po viac ako 9 rokoch od jeho začatia.</p> <p>2. Ústavný súd nezistil takú závažnú skutočnosť alebo okolnosť, ktorú by v súvislosti s prieťahmi v konaní bolo potrebné pripísať na ťarchu sťažovateľa.</p> <p>3. Napadnuté konanie začalo na Okresnom súde Dolný Kubín 27. júna 2007 podaním návrhu „na zaplatenie náhrady za používanie motorového vozidla a náhrady škody za poškodenie vozidla“. Do 31. decembra 2007 bol na prerokovanie a rozhodovanie vo veci miestne a vecne príslušným Okresný súd Dolný Kubín a od 1. januára 2008 po reorganizácii súdnictva bol na prerokovanie a rozhodovanie veci až do jej právoplatného skončenia miestne a vecne príslušný okresný súd.</p> <p>Ústavný súd poukázal na to, že podľa príslušných ustanovení zákona č. 511/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky s účinnosťou od 1. januára 2008, prešiel výkon súdnictva v danej veci z Okresného súdu Dolný Kubín (odovzdávajúci súd) na okresný súd (nadobúdajúci súd). Neoddeliteľnou súčasťou prechodu súdnictva v danej veci je aj prenesenie zodpovednosti za prieťahy v konaní z odovzdávajúceho súdu na nadobúdajúci súd. Z uvedeného dôvodu zodpovednosť za doterajší priebeh celého napadnutého konania nesie okresný súd.</p> <p>Ústavný súd v priebehu napadnutého konania zistil obdobie úplnej nečinnosti okresného súdu od 1. januára 2008 do 6. apríla 2009, t. j. v období po prechode výkonu súdnictva z Okresného súdu Dolný Kubín na Okresný súd Námestovo. Priebeh napadnutého konania okrem nečinnosti bol poznačený aj neefektívnym postupom okresného súdu. Uvedené vyplýva predovšetkým zo skutočnosti, že prvostupňové rozsudky okresného súdu boli v priebehu napadnutého konania po podaní odvolaní trikrát uzneseniami Krajského súdu v Žiline zrušené a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie, v dôsledku čoho nepochybne došlo k spomaleniu jeho priebehu, pričom aj proti ostatnému, teda štvrtému rozsudku okresného súdu z 21. apríla 2016, bolo podané žalovaným odvolanie a vec bude predložená na rozhodnutie krajskému súdu.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo porušené boli. Okresnému súdu Námestovo prikázal, aby konal bez zbytočných prieťahov. Sťažovateľovi priznal finančné zadost'učinenie v sume 2 000 € úhradu trov konania.</u></p>

použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	náhrada škody (ujma) - majetková ujma prieťahy v konaní

spisová značka	III. ÚS 302/2016
populárny názov	Neprerušenie konania
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	13.09.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Ak podľa názoru okresného súdu postup v napadnutom konaní závisel od rozhodnutia v inej veci, mal postupovať v súlade s príslušnými procesnými predpismi a napadnuté konanie prerušiť do skončenia konania o tejto inej veci. V prípade prerušenia konania by sa sťažovatelia mohli proti danému procesnému rozhodnutiu okresného súdu brániť a predostrieť svoju argumentáciu, že uvedené konania spolu nesúvisia.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia namietali porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov postupom Okresného súdu Košice-okolie (ďalej len „okresný súd“) v konaní o žalobe o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktoré sa začalo v roku 2010.
z odôvodnenia	<p>Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESELP“) v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.</p> <p>1. Ústavný súd konštatoval, že po právnej stránke ide o návrh na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktoré patrí ku štandardnej rozhodovacej činnosti súdov. Čo sa týka skutkovej stránky, ústavný súd konštatoval, že k faktickej zložitosti veci, a tým aj k predĺženiu konania, mohol prispieť väčší počet účastníkov na strane navrhovateľov.</p> <p>2. Ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na ťarchu účastníkov konania pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným prieťahom.</p> <p>3. Ústavný súd zistil, že okresný súd od 14. októbra 2011 do 19. apríla 2016 vo veci nevykonal žiadny úkon, ktorý by smeroval k rozhodnutiu vo veci samej. Celková doba nečinnosti okresného súdu tak predstavuje viac ako 4 roky. Obranu okresného súdu spočívajúcu v argumentácii, že postup v napadnutom konaní závisel od rozhodnutia vo veci vedenej pod sp. zn. 14 C 37/2010, ktoré bolo začaté skôr, a preto bol spis vo veci sťažovateľov vedený pod sp. zn. 15 C 80/2010 pripojený k spisu sp. zn. 14 C 37/2010, ústavný súd neakceptoval. Ak podľa názoru okresného súdu konania vedené pod sp. zn. 14 C 37/2010 a sp. zn. 15 C 80/2010 spolu súvisia a postup v napadnutom konaní závisel od rozhodnutia vo veci vedenej pod sp. zn. 14 C 37/2010, mal postupovať v súlade s príslušnými procesnými predpismi a napadnuté konanie prerušiť do skončenia konania vedeného pod sp. zn. 14 C 37/2010. V prípade prerušenia konania by sa sťažovatelia mohli proti danému procesnému rozhodnutiu okresného súdu brániť a predostrieť svoju argumentáciu, že uvedené konania spolu nesúvisia. Okresný súd však jednoducho pripojil spis sp. zn. 15 C 80/2010 k spisu sp. zn. 14 C 37/2010 bez toho, aby sa s vecou relevantne procesne vysporiadal, a takto nechal účastníkov napadnutého konania v právnej neistote.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že:</p>

	<u>Základné právo sťažovateľov na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice-okolie porušené boli.</u> Sťažovateľom priznal finančné zadostučinenie každému v sume po 1 500 € a úhradu trov právneho zastúpenia. Sťažnosti vo zvyšnej časti nevyhoveli.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	vlastníctvo - úprava vlastníckych vzťahov prietahy v konaní - nečinnosť konanie - prerušenie

Uznesenie:

spisová značka	III. ÚS 550/2016
populárny názov	Sadzba tarifnej odmeny právneho zástupcu
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	17.08.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Keďže priamym predmetom zmluvy o budúcej kúpnej zmluve bola budúca kúpna zmluva – budúci právny úkon, a nie predmet kúpy alebo kúpna cena ako taká, podľa názoru ústavného súdu nemožno postup, v rámci ktorého súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania základnú sadzbu tarifnej odmeny právneho zástupcu sťažovateľky za ním poskytnuté úkony právnej pomoci, resp. služby neodvodil priamo od budúcej kúpnej ceny považovať za ústavne nekonformný.
skutkový stav a základné fakty	Podstatou sťažnosti bolo tvrdenie sťažovateľky, že okresný súd v konaní začatom ešte v roku 1997, predmetom ktorého bolo rozhodovanie o určení neplatnosti právneho úkonu, sťažovateľke ako úspešnej účastníčke priznal náhradu trov prvostupňového konania v nesprávnej sume, pretože úkony právnej služby vykonané jej právnym zástupcom od 1. januára 2005, kedy nadobudla účinnosť vyhláška č. 655/2004 Z. z., <u>neposudzoval podľa § 10 ods. 1</u> , ktorý ustanovuje základnú sadzbu tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby z tarifnej hodnoty, za ktorú sa v zmysle § 10 ods. 2 citovanej vyhlášky, ak nie je ustanovené inak, považuje výška peňažného plnenia alebo cena vecí alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby, <u>ale podľa § 11 ods. 1 písm. a)</u> , ktorý ustanovuje, že základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna trinástina výpočtového základu, ak nie je možné vyjadriť hodnotu vecí alebo práva v peniazoch, alebo ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami.
z odôvodnenia	Ústavný súd nepovažoval právne závery napadnutého uznesenia krajského súdu za nepreskúmateľné alebo arbitrárne, keďže z tohto rozhodnutia (v spojení s uznesením okresného súdu, pozn.) vyplýva dostatok právne relevantných argumentov odôvodňujúcich ním prijaté rozhodnutie. Pri posudzovaní nastolenej problematiky krajský súd správne poukázal aj na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ktorý napr. v uznesení sp. zn. II. ÚS 226/2012 z 4. júla 2012 vyslovil názor, že „pri aplikácii citovaných ustanovení vyhlášok o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnej pomoci, resp. právnych služieb v spojení s ustanovením § 80 písm. c) OSP má rozhodujúci význam najmä v ňom uvedené slovné spojenie „ <i>ak nie je možné vyjadriť hodnotu vecí alebo práva v peniazoch</i> “. Vyjadriť hodnotu (v danom

	<p>prípade právneho úkonu) predovšetkým znamená vysporiadať sa so skutočným obsahom predmetu konania, t. j. s tým, aké účinky má pre účastníkov meritórne rozhodnutie súdu v tomto konaní. V danom prípade išlo o konanie vyvolané určovacím návrhom žalobcov v zmysle § 80 písm. c) OSP, ktorého predmetom nad rámec preukázania naliehavého právneho záujmu žalobcov na žalobe bolo určenie, či zmluva o budúcej kúpnej zmluve je alebo nie je platná. Keďže priamym predmetom zmluvy o budúcej kúpnej zmluve bola budúca kúpna zmluva – budúci právny úkon, a nie predmet kúpy alebo kúpna cena ako taká, podľa názoru ústavného súdu nemožno postup, v rámci ktorého krajský súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania základnú sadzbu tarifnej odmeny právneho zástupcu sťažovateľky za ním poskytnuté úkony právnej pomoci, resp. služby neodvodil priamo od budúcej kúpnej ceny nehnuteľností v sume 2 836 800 Sk, t. j. 94 164,51 €, považovať za ústavne nekonformný.“ Na citovanú judikatúru ústavného súdu tretí senát v podrobnostiach odkazuje.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že <u>sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd Slovenskej republiky: III. ÚS 349/2015, IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08, III. ÚS 149/04, IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, IV. ÚS 279/07, III. ÚS 206/2010, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 131/2012, III. ÚS 26/2016, II. ÚS 117/05, II. ÚS 56/05, IV. ÚS 248/08, IV. ÚS 182/09, I. ÚS 13/00, I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07, I. ÚS 453/2011, IV. ÚS 362/09, IV. ÚS 62/08, II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, II. ÚS 75/08, II. ÚS 226/2012
súvisiace právne predpisy	vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov
kľúčové slová	trovy konania rozhodnutie - odôvodnenie výklad (interpretácia)-právnej normy

spisová značka	III. ÚS 568/2016
populárny názov	Trovy exekúcie po vyhlásení konkurzu na majetok povinného
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	13.09.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 4 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1
analytická právna veta	Hoci pri rozhodovaní o náhrade trov exekúcie ide o rozhodovanie procesného práva, ktoré má však materiálnu povahu, práve tento charakter tohto práva pri absencii prechodného ustanovenia znemožňuje použitie všeobecnej intertemporálnej procesnej zásady, podľa ktorej sa nové procesné predpisy uplatnia aj na konania, ktoré boli začaté pred prijatím novelizovaných znení procesných predpisov.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka bola Okresným súdom Rimavská Sobota poverená vykonaním exekúcie proti povinnému. Na majetok povinného bol vyhlásený konkurz. Okresnému súdu bol následne doručený návrh sťažovateľky na rozhodnutie o trovách exekúcie – priznanie náhrady trov exekúcie z dôvodu, že na majetok povinného bol vyhlásený konkurz. Okresný súd napadnutým uznesením nepriznal sťažovateľke trovy exekúcie v sume 1 787,63 €. Sťažovateľka v sťažnosti predovšetkým namietala, že okresný súd nepostupoval pri rozhodovaní podľa novelizovaného znenia § 203 ods. 3 Exekučného poriadku (zákonom č. 348/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o konkurze účinným od 1. januára 2012), ktorý upravil rozhodovanie o trovách exekúcie po vyhlásení konkurzu na povinného, pričom táto novela neobsahuje intertemporálne ustanovenia.

<p>z odôvodnenia</p>	<p>Ústavný súd konštatoval, že exekučný súd si pri rozhodovaní o náhrade trov exekúcie musel najprv ujasniť, ktorú právnu úpravu použije, pretože predmetné exekučné konanie začalo pred účinnosťou zákona č. 348/2011 Z. z. (účinného od 1. januára 2012), ktorý upravil rozhodovanie o trovách exekúcie po vyhlásení konkurzu na povinného, pričom tento zákon neupravil prechodné ustanovenia k tejto otázke. I keď zákonodarca nedal odpoveď na túto otázku formou intertemporálneho ustanovenia, exekučný súd bol toho názoru, že vzhľadom na to, že exekučné konanie začalo pred 1. septembrom 2005, je potrebné použiť právnu úpravu platnú do 31. augusta 2005.</p> <p>Hoci pri rozhodovaní o náhrade trov exekúcie ide o rozhodovanie procesného práva, ktoré má však materiálnu povahu, práve tento charakter tohto práva pri absencii prechodného ustanovenia znemožnil okresnému súdu použitie všeobecnej intertemporálnej procesnej zásady, podľa ktorej sa nové procesné predpisy uplatnia aj na konania, ktoré boli začaté pred prijatím novelizovaných znení procesných predpisov.</p> <p>Pretože otázku náhrady trov exekúcie po vyhlásení konkurzu neriešil ani zákon o konkurze, ani Exekučný poriadok v znení účinnom do 31. augusta 2005, podľa ktorého okresný súd rozhodoval (t. j. Exekučný poriadok v znení účinnom v čase začatia exekučného konania), na základe analógie procesného práva postupoval podľa § 200 ods. 2 Exekučného poriadku a rozhodol o tom, kto a v akej výške nahradí trovy exekúcie (analogicky ako v prípade zastavenia exekúcie rozhodnutím súdu).</p> <p>Odôvodnenie napadnutého uznesenia predstavuje podľa názoru ústavného súdu dostatočný základ na jeho výrok, lebo okresný súd vysvetlil, prečo súdnej exekútorke trovy exekúcie nepriznal. Tvrdenia sťažovateľky preto podľa názoru ústavného súdu sledujú len dosiahnutie zmeny súdneho rozhodnutia, ktoré skončilo pre ňu nepriaznivým výsledkom. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd zastáva názor, že napadnuté uznesenie okresného súdu nemožno považovať za zjavne neodôvodnené a ani za arbitrárne, t. j. také, ktoré by bolo založené na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu v zákone, resp. popierajú podstatu, zmysel a účel aplikovaných ustanovení Exekučného poriadku.</p> <p>Ústavný súd doplnil, že z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 104/2008 z 21. augusta 2008, na ktoré sťažovateľka poukázala vo svojej sťažnosti, vyplýva, že v tomto konkrétnom prípade príslušný exekučný súd zamietol žiadosť inej súdnej exekútorke, ktorá sa domáhala, aby bolo rozhodnuté o trovách exekúcie. Vychádzal pri tom z tohto, že v zmysle § 200 ods. 2 Exekučného poriadku súd rozhoduje o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie len vtedy, ak súčasne rozhoduje o jej zastavení. V danom prípade ale došlo podľa súdu k zastaveniu exekúcie priamo zo zákona, a nie rozhodnutím súdu. Pritom oprávneného mohol príslušný exekučný súd zaviazat' na úhradu trov exekúcie, len ak zastavenie exekúcie procesne zaviniť alebo ak bola exekúcia zastavená z dôvodu nemajetnosti povinného. Vzhľadom na uvedené dospel súd prvého stupňa v tejto veci k záveru, že nemôže vyhovieť žiadosti tejto súdnej exekútorke a rozhodnúť o trovách exekúcie (podľa jeho názoru mala súdna exekútorka prihlásiť svoju pohľadávku na úhradu trov exekúcie do konkurzu). Dovolací súd k záveru, že návrh súdnej exekútorke, ktorým sa po zastavení exekučného konania podľa § 48 zákona o konkurze domáhala vydania rozhodnutia súdu o trovách exekúcie, zodpovedal analogickému použitiu § 200 ods. 2 Exekučného poriadku. Tým, že sa súd prvého stupňa odmietol vecne zaoberať jej návrhom (odmietol rozhodnúť o trovách konania – či už o ich priznaní alebo nepriznaní), odňal jej možnosť pred súdom konať [§ 237 písm. f) OSP]. Z uvedeného vyplýva, že v tejto konkrétnej veci sa všeobecný súd celkom odmietol zaoberať žiadosťou súdnej exekútorke o náhradu trov exekučného konania, teda úplne absentoval výrok všeobecného súdu, ktorým by rozhodol o priznaní alebo nepriznaní trov exekúcie, na rozdiel o prípade sťažovateľky, keď všeobecné súdy neodmietli zaoberať sa jej návrhom na rozhodnutie o trovách exekúcie a tieto jej nepriznali.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že <u>sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</u></p>
<p>použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP</p>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky: I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07, II. ÚS 56/05, IV. ÚS 248/08, II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011, II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96,</p>

a iných súdov	I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, I. ÚS 56/01, I. ÚS 17/01, II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08
súvisiace právne predpisy	zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov
klúčové slová	exekúcia - trovy exekúcie exekúcia - exekútor

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.